

AKTIVNOSTI ZA POTICANJE PREDVJEŠTINA ČITANJA I PISANJA

Logoped Petra Žuvela

**Dječji vrtić Žirek
Velika Gorica, 2024.**

Sadržaj

PREDVJEŠTINE ČITANJA I PISANJA.....	1
1. Prepoznavanje riječi u rečenici.....	2
2. Fonološka svjesnost.....	3
a.) Slogovno stapanje	3
b.) Prepoznavanje rime	4
c.) Slogovna raščlamba	5
d.) Stvaranje rime	6
e.) Izdvajanje prvog glasa/slova	7
f.) Izdvajanje zadnjeg glasa.....	8
g.) Glasovna raščlamba.....	10
h.) Glasovno stapanje	11
i.) Manipulacija glasovima	12
3. Poznavanje malih i velikih slova	13
4. Ponavljanje rečenica.....	14
5. Pripovijedanje i prepričavanje.....	15
6. Pojam broja i količine	16
7. Odnosi.....	17

PREDVJEŠTINE ČITANJA I PISANJA

Kod djece od najranije dobi treba poticati interes prema pisanoj riječi, slikovnicama, knjigama i pričama, a u predškolskoj dobi bi kroz igru s djetetom trebalo raditi na usvajanju određenih predvještina čitanja i pisanja, odnosno razvijati fonološku svjesnost. Fonološka svjesnost odnosi se na prepoznavanje, izdvajanje i baratanje manjim dijelovima od riječi, a očituje se putem prepoznavanja riječi koje se rimuju, prebrojavanja slogova, odvajanja početka i kraja riječi te izdvajanja fonema u riječi. Redosljed kojim se to usvaja je od većih jedinica prema manjima (riječ → slog → slovo/glas).

Usvajanje predvještina teče postupno i dobar dio njih djeca usvoje u godini pred polazak u školu. U slučaju da poneko dijete još nema usvojenu neku od stepenica prema čitanju i pisanju ovdje su prijedlozi igara i aktivnosti za poticanje vještina koje prethode učenju čitanja i pisanja.

PODRUČJA PREDVJEŠTINA:

- 1. Rečenična struktura**
- 2. Fonološka svjesnost**
- 3. Radno i fonološko pamćenje**
- 4. Poznavanje slova**
- 5. Pripovijedanje**
- 6. Vizualna percepcija i grafomotorika**

1. Prepoznavanje riječi u rečenici

Kod djece je potrebno osvještavati pojmove rečenice i riječi, kako bi bila svjesna da se rečenica sastoji od niza riječi. To će djetetu kasnije olakšati shvaćanje da se, istim principom, riječ sastoji od niza slogova, a slog od niza fonema.

AKTIVNOSTI:

→ MI SMO REČENICE

Zadajte djetetu rečenicu (pr. Medvjed jede krušku). Neka dijete ponovi za vama. Zatim je ponovite uz pljeskanje za svaku riječ. Nakon toga ponovite zajedno uz pljeskanje i zamolite dijete da ponovi samo i pokuša reći koliko ima riječi u rečenici. Možete koristiti i kockice kao pomoć u brojanju riječi.

Rečenice postupno možete proširivati, a za one koji žele veći izazov tražite da razmisle i pogode koja je riječ primjerice druga ili četvrta u rečenici.

Ciljevi: Prepoznavanje riječi u rečenici, ponavljanje rečenica, svjesnost o strukturi rečenice, vježbanje pažnje i radnog pamćenja

→ MALE SLIKOPRIČE

Materijali: Desetak sličica koje predstavljaju glagole (srce za glagol "voli", sličica hranjenja za "jede", sličica ruke za "nosi") i različite sličice koje predstavljaju različite likove (vršitelje radnje) i objekte.

Opis aktivnosti: Pred dijete se postavite različite slike likova (dječak, djevojčica, mama, tata, pas, mačka, likovi iz crtića...) i predmeta koji se mogu jesti, nositi, piti, voljeti (ovisno o glagolima), a kod sebe imate primjere glagola. Odaberite jedan glagol i složite pred djetetom rečenicu za primjer (dječak jede čokoladu) te pitajte dijete da razmisle i složene nove rečenice koje možete zajedno lijepiti na plakat ili pano Nakon

nekoliko primjera jednog glagola, mijenjajte glagol i tražite djecu ovaj put bez zadavanja primjera da slože nove rečenice. Na kraju svi gledaju ("čitaju") kakve su rečenice složili.

Ciljevi: Prepoznavanje riječi u rečenici, osvještavanje strukture rečenice

2. Fonološka svjesnost

Fonološka svjesnost odnosi se na prepoznavanje, izdvajanje i baratanje manjim dijelovima od riječi, a očituje se putem prepoznavanja riječi koje se rimuju, prebrojavanja slogova, odvajanja početka i kraja riječi te izdvajanja fonema u riječi. Redoslijed kojim se to usvaja je od većih jedinica prema manjima (riječ → slog → fonem - glas/slovo).

a.) Slogovno stapanje

Slogovno stapanje spada u najjednostavniju vještinu fonološke svjesnosti. Od djeteta se očekuje da kada čuje riječ rastavljenu na slogove uspije prepoznati o kojoj se riječi radi.

Očekivanja za dob

U dobi od 6 godina dijete bi trebalo bez poteškoća stapati slogove u riječi.

AKTIVNOSTI:

→ SLOGOVNI BINGO

Materijali: različite sličice riječi s različitim brojem slogova (dvosložnih: ku – ća, sun – ce...; trosložnih: ja – bu – ka, vi – li – ca...; četverosložnih: lubenica, djevojčica....). Sličice možete izrezati iz novina i kataloga. Za svaku riječ vam trebaju dvije sličice.

Opis aktivnosti: Jednu sličicu od svakog para s različitim brojem slogova stavite ispred djeteta. Ostale sličice stavite u vrećicu ili kutiju. Izvucite sličicu i izgovorite ju na

slogove (mač-ka). Ako dijete ima tu sličicu ispred sebe i prepozna je može je uzeti i staviti i upariti sa svojom. Ako nema, stavljate sličicu sa strane. Ako dijete ne uspije prepoznati riječ, sličicu stavite na drugu stranu. Nakon što ste izvukli sve sličice, prebrojite zajedno koliko ima točno uparenih sličica.

Ciljevi: Poticanje razvoja fonološke svjesnosti, slogovno stapanje

→ KAD OTVORIM OČI, VIDIM...

Materijali: /

Opis aktivnosti: Roditelj odabire neki predmet u prostoriji, daje djetetu uputu da pažljivo sluša i pokaže taj predmet. Započinje rečenicu o tome što vidi, a završi s riječi rastavljenom na slogove (npr. "Kad otvorim oči, vidim... PRO-ZOR"). Kad otvori oči, dijete bi trebalo pokazivati na točan predmet, ali za provjeru ponavlja pitanje "Što vidim?", a dijete bi trebalo ponoviti riječ u cijelosti.

Ciljevi: Poticanje slogovnog stapanja i fonološke svjesnosti

b.) Prepoznavanje rime

Kroz prepoznavanje rime djeca dobivaju ideju o jedinicama manjim od riječi, kao i da su neke od njih slične, iste, ili različite, što stvara temelj za slogovnu raščlambu i daljnje korake prema usvajanju vještine čitanja.

Očekivanja za dob

Usvajanje se očekuje u dobi od 3-4 godine, a u predškolskoj dobi bi već trebalo biti savladano.

AKTIVNOSTI:

→ RIMA RIMA STOP

Materijali: /

Opis aktivnosti: Roditelj nabraja nizove riječi koji se rimuju te odjednom ubacuje neku koja se ne rimuje. U trenutku kada se rima prekine dijete bi trebalo uzviknuti STOP (rima-zima-svima-plima-mačka –STOP!). Zatim ponoviti do tada izrečene riječi koje su se rimovale.

Ciljevi: Prepoznavanje rime, vježbanje radnog pamćenja

→ PRONAĐI SVOJU RIMU

Materijali: Sličice s parovima riječi koje se rimuju (npr. Nos-kos, mačke-tačke, lav-mrav...).

Opis aktivnosti: Sličice u parovima koje se rimuju stavite na podlogu i okrenite naopako. Promiješajte igrajte kao i svaku igru memori. Tko skupi više parova u rimi, taj je pobjednik.

Ciljevi: Prepoznavanje rime, vježbanje fonološke svjesnosti

c.) Slogovna raščlamba

Zadaci usmjereni na slogovnu raščlambu mogu uključivati odjeljivanje slogova, brojanje slogova, a napredniji i brisanje, dodavanje ili premještanje slogova unutar riječi.

Očekivanja za dob

Slogovna raščlamba se usvaja u dobi od oko 4-5 godina.

AKTIVNOSTI:

→ BUB-NJA-MO

Materijali: bubnjevi, udaraljke (pravi ili improvizirani)

Opis aktivnosti: Roditelj sjeda s djetetom svi imaju kod sebe neku improviziranu udaraljku (mogu se uključiti i drugi članovi obitelji) te zajedno recitiraju poznate pjesmice, ali na način da na svaki slog udaraju u svoju udaraljku. Zatim pojedinačno dijete razdvaja vlastito ime ili neku riječ po izboru, ili samo ili uz pomoć roditelja.

Ciljevi: Uvježbavanje fonološke svjesnosti i slogovne raščlambe, razvijanje osjećaja za ritam

→ LEGO-RIJEČI

Materijali: Lego-kockice i predmeti/igračke/slike

Opis aktivnosti: Roditelj djetetu i sebi podijeli više lego kockica. U sredinu stola stavlja se neki predmet ili slika predmeta te dijete mora odrediti koliko slogova ima i toliko lego kockica složiti. Kasnije svi zajedno analiziraju riječ, plješću i broje slogove te broje jesu li stavili odgovarajući broj kockica.

Ciljevi: Uvježbavanje fonološke svjesnosti i slogovne raščlambe

d.) Stvaranje rime

Nakon što je usvojilo slogovnu raščlambu, dijete bi trebalo moći stvarati rimu.

Očekivanja za dob

Djeca bi trebala uspješno stvarati rimu u dobi od 4-5 godina.

AKTIVNOSTI

→ ČITAMO PJESME

Materijali: Dječje pjesmice

Opis aktivnosti: S djetetom se čita pjesmica (u početku može biti poznata, kasnije i nepoznata) i na kraju svakog drugog stiha se izostavlja jedna riječ te se ostavlja djeci da nadopunjavaju ("Bio jednom jedan LAV/ kašljao je, nije bio _____(zdrav)").

Ciljevi: Razvijanje fonološke svjesnosti, osjećaja za ritam i pjesmu

→ NAJDUŽA RIMA

Materijali: Slike riječi koje je lako rimovati (npr. Lav, rak, kos...)

Opis aktivnosti: Na zid se lijepo po 3 predloška riječi, a djetetu se dopušta da smisli rima za jednu od tih riječi te stanu ispod slike za koju su rima smislili. Prihvaća se i rima koja nije smisljena (npr. Lav-zlav - plav - mlav...) važno je da dijete razumije princip i smisao rime. Dijete treba reći koju je riječ smislilo. Riječi se smiju ponavljati. Na kraju se ponavljaju sve dobivene rime za pojedinu kolonu i zajedno se smišljaju nove, ako nisu sve iskorištene.

Ciljevi: Razvijanje fonološke svjesnosti, poticanje produkcije rime

e.) Izdvajanje prvog glasa/slova

Izdvajanjem pojedinačnih glasova iz riječi, dolazi se do razine baratanja najmanjim jedinicama, odnosno fonemima, čime se dolazi na sam prag spremnosti za početno čitanje i pisanje. Ta faza počinje prepoznavanjem prvog glasa u riječima.

Očekivanja za dob

Djeca usvajaju izdvajanje prvog glasa iz riječi u dobi od 5,5 godina.

AKTIVNOSTI:

→ PREPOZNAJ PRVI GLAS / SLOVO

Materijali: /

Opis aktivnosti: Roditelj zadaje prvu riječ i traži da djeca prepoznaju koji je prvi glas. Zatim dijete i tako naizmjenice. Prema potrebi roditelj ponavlja za djetetom zadanu riječ kako bi naglasio prvi glas da olakša prepoznavanje.

Ciljevi: Osvještavanje i izdvajanje početnog glasa u riječima

→ OBITELJ SLOVA

Materijali: Različite sličice i/ili predmeti

Opis aktivnosti: Ponudite djetetu desetak riječi(slika), koja počinju s 2-3 različita početna glasa. Zadatak djeteta je da razvrsta u košarice ili kutijice one riječi koje počinju istim glasom. Primjerice, u istom košu bi bili "mačka, mrav, miš", u drugom "patka, prozor, poklon". Zatim zajedno s njim, uspoređujete i provjeravate košarice.

Ciljevi: Osvještavanje i izdvajanje početnog glasa u riječima

f.) Izdvajanje zadnjeg glasa

Nakon što usvoji izdvajanje početnog glasa u riječi, djetetu je sljedeći korak u razvijanju fonološke svjesnosti izdvajanje zadnjeg glasa. U početku se zadnji glas naglašava kako bi se djetetu olakšalo prepoznavanje, dok bi nakon nekog vremena dijete trebalo biti u mogućnosti prepoznati zadnji glas bez dodatne potpore.

Očekivanja za dob

Izdvajanje zadnjeg glasa dijete usvaja s 6 godina.

AKTIVNOSTI:

→ NAJDUŽI GLAS

Materijali: /

Opis aktivnosti: Djetetu se zadaje riječ koju ono treba izgovoriti na način da zadnji glas produži najdulje što može (duboki udah + glavAAA). Na kraju treba istaknuti koji je glas izgovorilo. Prvo se kreće s riječima koje završavaju na samoglasnike, a zatim na suglasnike. Dodatak može biti da roditelj broji sekunde te se zapisuje tko je najdulje izgovarao.

Ciljevi: Izdvajanje zadnjeg glasa, pojam broja

→ ZABRANJENO SLOVO

Materijali: /

Opis aktivnosti: roditelj zadaje početni glas. Dijete treba smisliti riječ koje počinje tim glasom, ali i izdvojiti zadnji glas u toj riječi. zatim roditelj s tim glasom nastavlja smišljati novu riječ te iz te riječi izdvaja novi zadnji glas s kojim iduće dijete mora započeti riječ. Nakon što dijete usvoji princip, roditelj odabire određeni glas i drži to slovo napisano. Kada se dođe do riječi koja završava tim glasom igra prestaje i roditelj započinje novi krug s novom riječi i s novim "zabranjenim zadnjim slovom".

Ciljevi: Izdvajanje početnog i zadnjeg glasa u riječima, osvještavanje posljednjeg

g.) Glasovna raščlamba

Očekivanja za dob

Glasovna raščlamba se očekuje kod djeteta u dobi od 6 godina.

AKTIVNOSTI:

→ SLOŽI SLIKU – SLOŽI RIJEČ

Materijali: Sličice razrezane prema broju glasova u riječi

Opis aktivnosti: Dijete dobije sliku koju treba složiti – kada složiti, svaki dio sličice mu predstavlja jedan glas te im treba pomoći rastaviti riječ na glasove koji ju tvore

Ciljevi: Uvježbavanje glasovne raščlambe, rad na fonematskoj svjesnosti

→ SUŠIMO RIJEČI

Materijali: Špaga, kvačice, slova izrezana od papira

Opis aktivnosti: Djetetu dati slova izrezana od papira (moguće da ih ranije i sami režu u sklopu neke druge aktivnosti), a zatim ga poticati da od slova složiti riječ po izboru ili zadanoj riječi. Nakon toga roditelj provjerava složene riječi, a djeca ih vješaju na špagu pomoću kvačica. Nakon toga dijete odabire jednu riječ sa špage te ju nacrtati i objesiti crtež pokraj napisane riječi.

Ciljevi: Glasovna raščlamba, početno čitanje

h.) Glasovno stapanje

Očekivanja za dob

Očekuje se da će djeca usvojiti glasovno stapanje u dobi od 6 godina.

AKTIVNOSTI:

→ POGODITE MOJU RIJEČ

Materijali: Ploča ili pano s ispisanim slovima abecede i riječi sa slikom

Opis aktivnosti: Dijete izvlači iz kutije napisanu riječ i sliku (npr. Slika psa i napisano PAS) te treba na ploči pokazati slova točnim redoslijedom.

Ciljevi: Glasovno stapanje, prepoznavanje slova, glasovna raščlamba, vježbanje radnog pamćenja

→ BINGO GLASOVA

Materijali: Različite kartice sa sličicama i napisanim riječima (4-6 na kartici – počevši od riječi s 3 glasa pa prema većima), flomaster

Opis aktivnosti: Dijete izvuče karticu, a roditelj čita određenu riječ rastavljenju na foneme (m-a-č-k-a). Kad dijete prepozna da ono ima sliku određene riječi, treba se javiti, reći riječ i prekrižiti ju na svom papiriću. Igru može igrati više igrača. Onaj tko prvi prekriži sve riječi pobjeđuje u bingu.

Ciljevi: Poticanje razvoja fonološke svjesnosti, glasovno stapanje

i.) Manipulacija glasovima

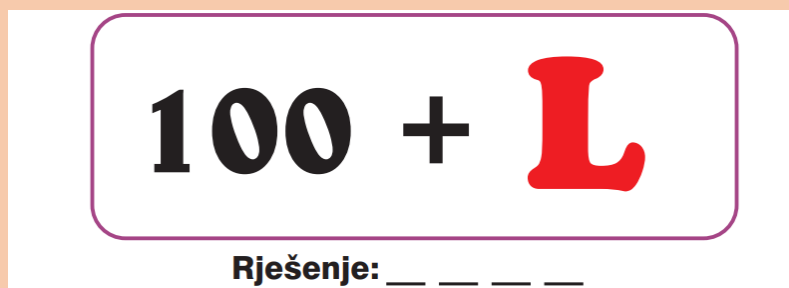
Manipulacija glasovima je zadnji i najzahtjevniji korak u razvijanju fonemske svjesnosti. Kada je dijete sposobno manipulirati glasovima, zamjenjivati ih, dodavati, uklanjati i tako stvarati nove riječi, ono je steklo sve važne preduvjete za uspješno čitanje i pisanje. Manipulacija fonemima započinje brisanjem fonema, zatim zamjenom te na kraju premještanjem fonema.

Očekivanja za dob

Sposobnost manipulacije glasovima djeca usvajaju sa 7 godina, nekad i kasnije.

AKTIVNOSTI:

→ REBUSI

Materijali: Sličice riječi

Opis aktivnosti: Reći djetetu da pažljivo sluša riječ i naglašavati ključan glas. Pita ga se što je nastalo kad je riječ SLOVA izgubila L?

SLOVA -> S(L)OVA -> SOVA

Ciljevi: Usvajanje manipulacije glasovima

3. Poznavanje malih i velikih slova

Dijete u predškolskom razdoblju treba biti izloženo slovima hrvatske abecede kroz igranje igara koje uključuju slova i komentiranje slova s roditeljima, odgajateljima i vršnjacima, što im olakšava usvajanje čitanja i pisanja kod polaska u školu. Rezultati ispitivanja poznavanja slova školskih obveznika u Hrvatskoj pokazuju da djeca lakše prepoznaju takozvana univerzalna slova (npr. C, P, V, A i sl.) od prototipnih slova hrvatske latinice (složenih grafema kao Š, Č, DŽ, LJ i drugih), stoga ih je najbolje usvajati tim redoslijedom.

Očekivanja za dob

Bilo bi dobro kada bi dijete do kraja predškolskog razdoblja moglo prepoznati barem većinu slova hrvatske abecede.

AKTIVNOSTI:

→ SKUPLJAMO SLOVA

Materijal: 30 kutija/kuverti, novine/manji priručni predmeti iz sobe

Opis aktivnosti: Abecedu oblikovati tako da na svaku kutiju ili kuvertu zalijepimo po jedno slovo abecede. Tako izrađenu abecedu poredati na pano ili uz zid. Djecu se potiče da u kutije stavljaju predmete koji započinju određenim glasom. Predmeti mogu biti ponuđeni, izrezivati se iz novina i časopisa, crtati ili pronalaziti u prostoriji.

Cilj: upoznavanje s pojmom abecede hrvatskoga jezika i poznavanje grafema, povezivanje oblika grafema s fonemom, izdvajanje i prepoznavanje prvog fonema u riječima.

→ TISKARA

Materijal: slova izrezana od spužve, plitke posude s bojama (tempera), bijeli papiri

Opis aktivnosti Roditelj se dogovori s djetetom što želi tiskati u svojoj tiskari. Mogu, na primjer slagati slova abecede, uparivati ista slova, otiskivati iste riječi, otiskivati različite nazive trgovina, vlastita imena ili naslove omiljenih slikovnica. Nakon dogovora dijete pažljivo umaćući spužve otiskuje slova, izrađujući tako šarene natpise. Izrađene spužvice se mogu iskoristiti i kasnije na način da ih dijete zatvorenih očiju opipa i pokuša napisati oblik te kasnije usporediti napisano s originalom te pokušati ponoviti otvorenih očiju.

Cilj: upoznavanje grafema, izdvajanje fonema, stapanje i raščlamba fonema.

4. Ponavljanje rečenica

Ponavljanjem rečenica različite duljine možemo dobiti informacije o djetetovom jezičnom razvoju, ali i o pamćenju. Igranjem igara u kojima dijete pokušava zapamtiti i ponoviti rečenice, potiče se razvoj navedenih područja djetetovog razvoja.

AKTIVNOSTI:

→ NAJDULJA REČENICA

Materijali: Loptica

Opis aktivnosti: Dijete sjedne s roditeljem, a mogu se priključiti i ostali ukućani. Roditelj ima lopticu i daje početnu riječ. Zatim zakotrlja lopticu prema djetetu koje mora ponoviti prvu riječ i dodati svoju te proslijediti lopticu roditelju ili nekom drugom u igri. Svako slijedeći igrač pokušava ponoviti dosadašnje riječi u igri. Svako slijedeći igrač pokušava ponoviti dosadašnje riječi i dodati novu da proširi rečenicu. Prema potrebi roditelj se ubacuje i usmjerava ili proširuje rečenicu te glasno ponavlja do sada izgovoreno. Nakon što netko pogriješi, roditelj ponavlja stvorenu rečenicu te broji riječi.

Cilj: Prepoznavanje riječi u rečenici, usvajanje rečenične strukture, usmjeravanje pažnje, pojam broja i količine

→ STISNI PAUZU

Materijali: Poznata slikovnica

Opis aktivnosti: Pri čitanju dobro poznate slikovnice roditelj nakon što pročita posebno zanimljivi dio zastane s čitanjem i traži od djeteta da ponovi zadnju rečenicu. Prije početka čitanja djetetu se naglasi da trebaju posebno paziti.

Cilj: Poticanje i usmjeravanje pažnje, usvajanje rečenične strukture

5. Pripovijedanje i prepričavanje

Pripovijedanje ili naracija je sposobnost razumijevanja i proizvodnje složenog diskursa koji opisuje stvarne ili izmišljene događaje; prošle, sadašnje ili buduće. Naracija zahtijeva integraciju svih jezičnih sposobnosti te je mnogi navode kao jednu od temeljnih predvještina za razvoj čitanja, a brojna istraživanja navode da je vještina pripovijedanja snažan prediktor akademskog uspjeha.

Očekivanja za dob:

U predškolskoj dobi se od djeteta očekuje razvoj pripovjednih sposobnosti kako bi moglo komentirati zbivanja, dijeliti misli i razumjeti izmišljene i stvarne diskurse (govor, razgovor). U dobi od 6 godina djeca bi trebala moći svojim slušateljima ispričati tko, kako, gdje i kada sudjelovao u radnji, razvijati sadržaj priče, nuditi rasplet te ga evaluirati.

AKTIVNOSTI:

→ MALA KNJIŽNICA

Materijal: polica za knjižnicu, slikovnice, knjige, stripovi, evidencijska lista posudbe i vraćanja knjiga,

Opis aktivnosti U svom domu odredite mjesto za malu knjižnicu. Dijete u tom kutku samo ili s roditeljem lista, čita slikovnicu te zajedno s roditeljem razgovara o pročitanome, crtati, modelirati i slično.

Cilj: razvoj slušne pažnje, obogaćivanje rječnika djece, poticanje interesa za tisak i razumijevanja koncepta tiska

→ **DJED I REPA**

Materijal: izrezani kartonski likovi iz priče

Opis aktivnosti Roditelj pripovijeda priču Djed i repa koristeći izrezane kartonske likove. Kartonski likovi postavljaju se u okomit položaj jedan iza drugog prema redosljedu javljanja u priči (repa, djed, baka, unuka, pas, mačka i miš). Nakon toga djeca samostalno pripovijedaju priču, biraju kartonske likove i slažu ih ovisno o redosljedu u priči. Dijete na taj način brže pamti priču i aktivnije je prilikom prepričavanja.

Cilj: poticanje samostalnog pripovijedanja, pripovijedanje događaja pravilnim redosljedom.

6. Pojam broja i količine

Predmatematičke vještine moraju biti usvojene prije polaska u školu, a omogućuju djetetu razumijevanje broja, kako bi nesmetano moglo usvajati matematiku. Dijete se od najranije dobi u igri, praktičnom iskustvu u svakodnevnom životu susreće sa pojmovima koji označavaju veličinu, količinu, broj i te pojmove koristi i nadopunjuje dalje u svakodnevnom životu. Matematičku kompetenciju djeca razvijaju u direktnoj interakciji sa svijetom oko sebe, a materijali iz svakodnevnog života djeci mogu otkrivati matematičke pojmove jednako kao i sredstva izrađena posebno za tu svrhu.

Očekivanja za dob

Na kraju predškolskog razdoblja dijete bi trebalo povezivati brojevu riječ i količinu s pripadajućim brojkom. Također, dijete bi trebalo biti u mogućnosti izvršavati sljedeće

aktivnosti: razvrstavanje predmeta po nekom zajedničkom svojstvu, uspoređivanje predmeta (veliki-mali, veći-manji, dulji-kraći, deblji-tanji i sl.), nizanje predmeta i održavanje zadanog redoslijeda, slijeđenje niza uputa od više koraka, orijentiranje u prostoru (gore-dolje, ispod-iznad, lijevo-desno i sl.), vizualno grupiranje predmeta, procjenjivanje, brojanje, brojanje s pridruživanjem.

AKTIVNOSTI:

→ DOMINO

Materijali: Od stiropora ili kartona izraditi veće domino pločice.

Opis aktivnosti: Dijete izvlači iz kutije ili vrećice domino pločice i slaže ih tako da broj na izvučenoj pločici odgovara broju na prethodno izvučenoj pločici. Za početak isti broj točkica može biti obojen i istom bojom da se djetetu olakša razumijevanje. Kada dijete nauči princip igre može se na neke pločice osim točkica, napisati brojeve ili odgovarajući broj životinja/predmeta, kako bi djeca počela povezivati količinu s napisanom brojkom.

Ciljevi: Usvajanje pojma broja i količine

→ DUĆAN

Materijali: umjetni novčići, kartončići s cijenama

Opis aktivnosti: Složiti na stol 'štant' s igračkama i predmetima od kojih se za svaki stavi određena cijena. Ispod brojke nacrtati odgovarajući broj novčića. Djetetu se podijele novčići s kojima mogu raspolagati za 'kupiti' od roditelj ili drugih ukućana određene igračke za igru.

Ciljevi: Usvajanje pojma broja i količine

7. Odnosi

Osim usvajanja količine i pojma broja, za razvoj predvještina za školu potrebno je usvojiti i prostorne odnose koje će dijete kasnije koristiti u orijentaciji na papiru, pisanju

slova i geometriji. U odnose spadaju prostorni prijedlozi "u, na, ispred, iza, iznad, ispod, pokraj, pored, do, uz", pojmovi "jednako, isto, različito; više, manje", crtanje i precrtavanje oblika, kao i usvajanje nazivlja za oblik predmeta.

Očekivanja za dob

Usvajaju se postupno od 2. do 5. godine

AKTIVNOSTI:

→ POTRAGA ZA BLAGOM

Materijali: Igračke ili bilo koji djeci zanimljivi predmeti

Opis aktivnosti: "Blago" se sakrije po prostoriji na različita mjesta, a djetetu se podijele slike predmeta koje traži. Djeca mogu tražiti u malim grupama ili pojedinačno. Nakon što izvuče sličice predmeta koje traži, dolaze do roditelja pitati za upute. Upute se daju u kratkim i neodređenim rečenicama kako bi se djecu potaknulo da dolaze postavljati potpitanja. Npr. "Medvjedić je u ormaru." "U kojem ormaru?" "U najvećem/najmanjem/u ormaru pokraj prozora...".

Ciljevi: Usvajanje prostornih odnosa, poticanje zajedničke suradnje

→ GEOMETRIJSKI LIKOVI

Materijali: Slike predmeta koji podsjećaju na određene geometrijske likove (sunce za krug, krov za trokut, knjiga za pravokutnik itd)

Opis aktivnosti: Djetetu podijelite papire u boji izrezane u određeni geometrijski oblik, a na sredinu stola staviti dovoljno sličica predmeta. Onaj oblik koji dijete dobije mora tražiti među papirićima i lijepiti na svoj papir.

Ciljevi: Upoznavanje geometrijskih likova